

7. Общий административный кодекс Грузии от 25.07.1999 № 2181– По <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16270/18/ru/pdf> (дата звернення 30.11.2022).

8. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. Офіційний вісник України. 2022. № 49. Стор. 13. Ст. 2675.

9. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446.

10. Административный Кодекс Республики Молдова от 19.07.2018 № 116. URL: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124406&lang=ru (дата звернення 30.11.2022).

11. Закон Республики Молдова от 03.07.2015 № 137 «О медиации». URL: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110536&lang=ru (дата звернення 30.11.2022).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-50>

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ В УКРАЇНІ

Кубатко Костянтин Володимирович

*здобувач кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету
м. Запоріжжя, Україна*

Публічне адміністрування в доктрині адміністративного права визначають як вид організаційно-розпорядчої діяльності, спрямованої на підготовку та впровадження рішень, управління персоналом, надання послуг населенню тощо.

Категорія «публічне адміністрування» є достатньо новою для науки адміністративного права, тому значна кількість праць науковців присвячена аналізу співвідношення понять «публічне управління» та «публічне адміністрування». Серед останніх праць слід відзначити роботи І. Бінько «Публічне управління і публічне адміністрування: співвідношення понять» [1], Є. Жукової «Публічне адміністрування та державне управління: особливості співвідношення» [2], О. Вольської «Публічне управління як системне явище в сучасному суспільстві» [3].

Так, на думку Є. Жукової, відмінність між публічним адмініструванням і державним управлінням полягає у наступному: а) державне управління виступає засобом впливу держави на суспільство і громадян для досягнення передусім інтересів держави, натомість публічне адміністрування є насамперед способом задовольнити інтереси фізичних та юридичних осіб, за допомогою наявного у публічній адміністрації потенціалу (правового, фінансового, кадрового, інформаційного тощо); б) державне управління не передбачає або ігнорує зворотний зв'язок із суспільством та окремими соціальними групами стосовно схвалення окремих рішень чи державних політик та їх зміни у разі несхвалення громадянами, тоді як публічне адміністрування має своєю невід'ємною ознакою систематичне вивчення задоволення суспільством і громадянами діями публічної адміністрації і удосконалення її діяльності залежно від отриманого зворотного зв'язку; в) державне управління завжди політизоване, в основі всіх його заходів лежать політичні рішення, а публічне адміністрування є деполітизованим технократичним процесом виконання публічною адміністрацією своїх завдань, необхідних для забезпечення потреб та інтересів суспільства і громадян (або, щонайменше, прагне до деполітизованості та технократичності); г) для державного управління характерним є суб'єкт-об'єктний підхід, за якого держава активно змінює поведінку та свідомість громадянина, а для публічного адміністрування – суб'єкт-суб'єктний, партнерський, де держава і громадянин постають як рівноправні учасники суспільних відносин, спрямованих на забезпечення життєдіяльності суспільства, забезпечення прав та інтересів фізичних та юридичних осіб [2, с. 139-140].

Таким чином, публічне адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні повинно бути деполітизованим технократичним процесом виконання публічною адміністрацією своїх завдань, а також включати систематичне вивчення задоволення суспільством і громадянами діями публічної адміністрації і удосконалення її діяльності залежно від отриманого зворотного зв'язку.

Публічне адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні здійснюють Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Державна судово адміністрація України.

Правовими засадами публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні є Конституція України, закони України «Про судоустрій і статус суддів» та «Про Вищу раду правосуддя», а також такі підзаконні нормативно-правові акти як Регламент Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Положення про Державну судову адміністрацію України.

Не зважаючи на достатньо фундаментальну законодавчу основу правового регулювання вказаних суспільних відносин, об'єктивними є проблеми публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні, що наразі проявляється у несформованій Вищій кваліфікаційній комісії суддів України (конкурс наразі триває) та відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя, що вже тривалий час унеможлиблює проведення нових конкурсів на посади суддів та загрожує нормальному функціонуванню судової системи в цілому.

Прийняття Закону № 2128-ІХ від 15 березня 2022 року «Про внесення змін до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення сталого функціонування судової влади в період відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя» тимчасово вирішило проблему відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя та, відповідно, актуальні питання публічного адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні. Проте, тривалість існування вищезазначених проблем у даній сфері суспільних відносин свідчить про їх системний характер та необхідність удосконалення правових засад утворення та функціонування суб'єктів владних повноважень, які здійснюють публічне адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу.

З метою удосконалення національного законодавства та юридичної практики у даній сфері суспільних відносин пропонується запозичити та імплементувати в національне законодавство позитивний досвід США щодо системи виборних посад суддів.

Зокрема, доцільним вбачається запровадження процедури виборів суддів апеляційних судів та суддів Верховного Суду, або запровадження процедури анонімного проведення співбесід із кандидатами на посади суддів, коли особа кандидата буде деперсоніфікована (змінено голос, зовнішній вигляд) і члени ВККС України будуть надавати об'єктивну оцінку відповідям на поставлені питання з метою виявлення рівня професійних знань та навичок кандидата на посаду судді. В перспективі, з метою мінімізації людського фактору та виключення корупційних ризиків у сфері формування суддівського корпусу в Україні, для проведення співбесід із кандидатами на посади суддів доцільно використовувати можливості штучного інтелекту, коли саму співбесіду буде проводити комп'ютерна програма. На останню неможливо здійснити корупційний чи інший вплив, тож рішення про визначення професійного рівня, добросовістності кандидата на посаду судді буде максимально об'єктивним.

Також доцільним є виключення абзацу другого ч. 1 ст. 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», згідно з яким, якщо Громадська рада добросовістності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на

посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Вища кваліфікаційна комісія суддів України може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами [4].

Вказане положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» зводить нанівець всю діяльність Громадської ради доброчесності щодо збирання та підтвердження фактів того, що суддя або кандидат на посаду судді не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності. Таким чином, ставиться під питання доцільність існування Громадської ради доброчесності, яка виконує важливу функцію громадського контролю та очищення судового корпусу. Отже, Вища кваліфікаційна комісія суддів України не повинна мати можливості подолати негативний висновок Громадської ради доброчесності навіть кваліфікованою більшістю голосів.

Перспективність подальшого дослідження даної тематики обумовлена необхідністю формулювання конкретних пропозиції щодо удосконалення чинного національного законодавства, яким регламентоване публічне адміністрування у сфері формування та функціонування суддівського корпусу в Україні.

Література:

1. Білько І. Публічне управління і публічне адміністрування: співвідношення понять. *Вісник АПСВТ*. 2020. № 3-4. С. 41-47. Режим доступу: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_3-4_2020-41-47.pdf
2. Жукова Є.О. Публічне адміністрування та державне управління: особливості співвідношення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 2. С. 137-140.
3. Вольська О. Публічне управління як системне явище в сучасному суспільстві. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. № 3. С. 15-20.
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 22.11.2022).